

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2To/27/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118011379
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivo Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8118011379.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Iva Maruščáka a sudcov JUDr. Moniky Halkociovej a JUDr. Mariána Sninského, na verejnom zasadnutí konanom dňa 22.06.2021, v trestnej veci proti obžalovanému J. E. prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 5T/79/2018 zo dňa 30.01.2020, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Tr. poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku

Obžalovanému

J. E., nar. XX.XX.XXXX v V., trvale bytom E. XX, okr.

V.,

u k l a d á:

Podľa § 348 ods. 1 Tr. zákona, § 36 písm. l/, § 37 písm. m/, § 38 ods. 2 Tr. zákona trest odňatia slobody vo výmere 6 (šiestich) mesiacov.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zákona za splnenia podmienok podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona výkon uloženého trestu odňatia slobody podmienienečne odkladá a ukladá obžalovanému probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 50 ods. 2 Tr. zákona u s t a n o v u j e skúšobnú dobu na 2 (dva) roky.

Podľa § 51 ods. 4 písm. k/ Tr. zákona u k l a d á povinnosť zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom uznal súd prvého stupňa obžalovaného J. E. vinným zo spáchania prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona na tom skutkovom základe, že

dňa 17.12.2017 prevzal výzvu Okresného súdu Prešov zo dňa 03.10.2017 sp. zn. 0T/43/2015 na nastúpenie do výkonu trestu, ktorý mu bol právoplatne uložený trestným rozkazom Okresného súdu Prešov zo dňa 30.03.2015, sp. zn. 0T/43/2015 v spojení s uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 24.03.2017, sp. zn. 0T/43/2015 a uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 12.09.2017, sp. zn.

6Tos/30/2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.09.2017 s termínom nástupu ihneď, avšak bez vážneho dôvodu výkon tohto trestu v lehote stanovenej súdom nenastúpil a do výkonu trestu bol dodaný na základe písomnosti na dodanie do výkonu trestu odňatia slobody Okresného súdu Prešov zo dňa 18.04.2018, sp. zn. OT/43/2015 príslušníkmi polície dňa 26.04.2018.

Za to mu súd podľa § 348 ods. 1 Tr. zákona, § 38 ods. 2 Tr. zákona, pri existencii poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. 1/ Tr. zákona a priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m/ Tr. zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zákona ho pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal obžalovaný J. E. odvolanie, ktoré dodatočne prostredníctvom jeho obhajcu aj písomne odôvodnil napádajúc len výrok o druhu a výmere trestu. V písomných dôvodoch po rekapitulácii výroku odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že s uloženým trestom odňatia slobody v trvaní 3 (troch) mesiacov so zaradením pre jeho výkon do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia sa nestotožňuje a považuje ho vzhľadom na rozsah, intenzitu a spôsob spáchania skutku za neprimerane prísny. Svojím konaním mal naplniť znaky trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a) Tr. zákona, a to tým, že dobrovoľne nenastúpil na výkon trestu odňatia slobody v trvaní 75 dní, uloženého mu ako následok premeny trestu povinnej práce v trvaní 150 hodín na základe trestného rozkazu vydaného Okresným súdom Prešov sp. zn. OT/43/2015 zo dňa 30.03.2015, pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 Tr. zákona, a na tento výkon trestu musel byť až dodaný. Do výkonu trestu bol však dodaný nenásilne, bez vzdoru či zjavných prejavov pokusov o útek. Okolnosti vyplývajú aj zo spisového materiálu a z jeho strany išlo najmä o nepochopenie právnych predpisov pre zlé sociálne zázemie a slabé vzdelanie, resp. orientáciu v oblasti sociálnych vzťahov. Pochádza z veľmi slabých sociálnych a ekonomických pomerov. Vedie tak jednoduchý život bez štandardného rodinného a spoločenského zázemia, snaží sa napraviť a začleniť do spoločnosti v rámci svojich možností a schopností tak ako vie, pričom nie je príjemcom ani sociálnych dávok alebo inej neprimeranej záťaže sociálneho systému. Žije v spoločnej domácnosti so svojim vyše 90-ročným starým otcom, o ktorého sa stará, zabezpečuje mu jedlo a lieky. V rámci možností si mesačne privyrába okolo 300.- eur ako pomocník pri zabezpečovaní prepravy osôb. Zároveň podľa výpisu z registra trestov od posledného trestu uloženého rozhodnutím, ktorého marenie je predmetom tohto konania, sa iným konaním nedopustil žiadnej kriminálnej činnosti, viedol riadny život a príležitostnou prácou si zabezpečoval príjem na uspokojenie svojich základných životných potrieb bez deliktov. Rovnako v danom prípade je neopomenuteľnou aj skutočnosť, že dobrovoľne nenastúpil na výkon trestu aj z dôvodu, že zabezpečoval osobnú starostlivosť o starého otca, žije v ťaživom sociálnom prostredí so starým otcom vo vysokom veku, strýkom, ktorý podľa neho pravidelne nadmerne požíva alkohol a mylne sa domnieval, že ním urobené podanie je dôvodnou sťažnosťou voči trestnému rozkazu. Sociálna závislosť starého otca na ňom je rovnako zrejmá aj zo samého obsahu spisu, najmä z vyjadrení a listov jeho samotného starého otca. Zdôraznil, že odhládnuť od trestného činu, ktorý je predmetom tohto konania, t.j. marenie výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a) Tr. zákona, sa už od r. 2015 nedopustil žiadneho protispoločenského konania, čo už samo o sebe je dôkazom toho, že je schopný začleniť sa do spoločnosti a viesť riadny občiansky život a teda náprava v jeho prípade je možná. Základný právny rámec ukladania trestov je upravený v § 34 Tr. zákona, ktorý ustanovuje, že trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov. A zároveň podľa § 34 ods.4 Tr. zákona, pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadať na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť nápravy. Súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody nenapĺňa znaky primeranosti trestu, nakoľko súd prvého stupňa nedostatočne individualizoval trest. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu (PL ÚS 106/2011). Spolu s okolnosťami, ktoré charakterizujú osobu páchatela, musia byť súdom hodnotené aj ostatné okolnosti, ktoré spoluurčujú závažnosť činu, najmä tiež povaha a rozsah spôsobených následkov a momenty, ktoré ovplyvňujú požiadavku ochrany spoločnosti (R 9/1967-11.) V plnom rozsahu nesúhlasí s názorom súdu prvého stupňa, „že na dosiahnutie účelu trestného zákona, a to individuálnej a generálnej prevencie nepostačuje uloženie alternatívneho trestu, alebo hrozba trestu, ale je potrebné uložiť trest odňatia slobody na dolnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby“. Práve naopak, obvineného,

ako osobu páchatel'a, treba hodnotiť vo všetkých súvislostiach. V rámci tohto hodnotenia je nutné prihliadať aj na možnosť nápravy obvineného. „Úsudok o možnosti nápravy páchatel'a si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu. Pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a a posúdení možnosti jeho nápravy sa vytvára obraz o jeho osobe vo všetkých zásadných súvislostiach. Primárne ide o stanovenie prognózy budúceho vývoja správania sa páchatel'a na základe objasnenia jeho osobnostných vlastností a ich spojitosti so spáchaným trestným činom, vrátane vplyvu sociálnej mikro štruktúry. Z hľadiska posúdenia možnosti nápravy páchatel'a má veľký význam celkový spôsob jeho života a správania sa pred spáchaním trestného činu a zároveň i jeho postoj k spáchanému trestnému činu“. (Rozh. Najvyššieho súdu SR 2Tost/19/2015). Jednou zo zásad ukladania trestu je aj zásada proporcionality trestu, to znamená, že trest musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu obvineného. Trest musí byť úmerný škode, ktorú páchatel' trestným činom spôsobil, intenzite zásahu do záujmu chráneného zákonom a páchatel'ovi nemá spôsobiť zbytočné (rozhodne najmä neprimerané) útrapy. Trest, predovšetkým trest odňatia slobody, ako najzávažnejší zásah štátu do základných ľudských práv páchatel'a nesmie byť ukladaný mechanicky, bez zváženía všetkých okolností konkrétneho prípadu a pomerov páchatel'a. Trest ako právny následok trestného činu môže priamo postihnúť len páchatel'a trestného činu (zásada personalizácie trestu) tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu. Obžalovaný má za to, že na zabezpečenie ochrany spoločnosti a nápravu obžalovaného nie je v tomto prípade nevyhnutný bezprostredný výkon trestu odňatia slobody. Práve naopak, výkonom trestu odňatia slobody dôjde k jeho vytrhnutiu z jeho sociálneho a pracovného prostredia, kedy teraz už niekoľko rokov vedie riadny občiansky život a samotný pobyt vo väzení bude mať na neho zlý a demotivačný vplyv. Individuálna prevencia trestu sa tak v konečnom dôsledku minie svojmu účinku. Rovnako uložený výkon trestu naruší citové a sociálne väzby obvineného a podstatne tak sťaží jeho opätovné začlenenie sa do spoločnosti. Výkon trestu po niekoľkoročnom riadnom živote by práve mohol vyvolať pocit krivdy v tom, že jeho snaha a riadny život nebola súdom zohľadnená a nekládol jej váhu. V nadväznosti na vyššie uvedené je obžalovaný toho názoru, že na jeho spravodlivé potrestanie postačuje uloženie trestu odňatia slobody s podmiennečným odkladom trestu odňatia slobody v zmysle ust. § 49, event. § 51, kedy takáto sankcia je s ohľadom na ochranu a záujem spoločnosti a prevýchovu obžalovaného dostatočná. Obžalovaný tak získava priestor na preukázanie, že vie fungovať v rámci spoločnosti a skôr uložené tresty mu slúžili na nápravu a prevýchovu a jeho snaha z posledných rokov viesť riadny život, nepáchať protispoločenskú činnosť, je skutočná a takto sa vie začleniť do väčšinovej spoločnosti. Z dôvodov vyššie uvedených skutočností tak obžalovaný považuje rozhodnutie prvostupňového súdu čo do výšky trestu za nesprávne pre jeho neprimeranú prísnosť, nakoľko konajúci súd neposúdil komplexne osobu obvineného. Obžalovaný je presvedčený, že s prihliadnutím na jeho pomery, spôsob spáchania trestného činu, jeho následky, na jeho potrestanie, ale najmä jeho nápravu a zabezpečenie ochrany spoločnosti, tak postačuje uloženie miernejšieho podmiennečného trestu odňatia slobody. Navrhol preto, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a zmiernil uložený nepodmiennečný trest odňatia slobody v trvaní troch mesiacov so zaradením do ústavu so stredným stupňom strázenia, uložením miernejšieho trestu, najviac podmiennečného trestu odňatia slobody s podmiennečným odkladom výkonu trestu odňatia slobody s určením skúšobnej doby v zmysle ust. § 49 Tr. zákona, príp. s nariadením probačného dohľadu v skúšobnej dobe podľa ust. § 51 Tr. zákona.

V zákonom stanovenej lehote predložil písomne odôvodnené odvolanie aj obžalovaný J. E., v dôvodoch ktorého uviedol, že nesúhlasí s týmto rozsudkom a podáva odvolanie a to až na Najvyšší súd a hoci aj do Štrasburgu, súčasne toto rozhodnutie o treste nepovažuje za férové a zničilo by mu to život, on predsa nie je vrah a ani bitkár, ani žiadny drogista. Vôbec s uloženým trestom nesúhlasí a kvôli nemu môže prísť o deda, ktorému pomáha okolo domu. Zdôrazňuje, že odkedy bol prepustený z výkonu trestu, nerobí žiadne problémy, vôbec nepije, nefajčí a snaží sa slušne žiť a pomáhať dedovi, ale aj strýkovi, ktorý tam s ním býva. Odteraz už vedie riadny život a sľubuje, že tak bude navždy a nič zlé nespácha. Chce navštíviť deda, chcel by sa o neho postarať až do jeho smrti. Tak ako rozhodol súd, nie je to spravodlivé, nesúhlasí s výškou trestu, ani so stredným stupňom strázenia, to je pre násilníkov a bitkárov, je nahlásený na úrade práce a žiada preto, aby mu bol uložený podmiennečný trest.

Na základe včas podaného odvolania oprávnenými osobami postupoval krajský súd v intenciách ust. § 317 ods. 1 Tr. poriadku, podľa ktorého ak odvolací súd nezamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupov konania, ktoré im prechádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku.

Vzhľadom na to, že krajský súd v prejednávanej veci nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku (obžalovaný urobil vyhlásenie o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b/ Tr. poriadku, pričom súd prvého stupňa jeho vyhlásenie o vine riadne prijal a odvolanie bolo podané len čo do výroku o treste, najmä jeho výmery), preskúmaval len napadnutý výrok rozsudku, teda výrok o treste a po takomto preskúmaní dospel k nasledovným záverom.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, ktoré skutočnosti vzal súd prvého stupňa do úvahy pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu.

Dokazovanie v tomto smere tak, ako ho vykonal okresný súd, bolo vykonané v potrebnom rozsahu a vytvorilo spoľahlivý podklad pre rozhodnutie o druhu a výmere trestu v posudzovanom prípade. Okresný súd totižto správne ustálil existenciu poľahčujúcich a priťažujúcich okolností (§ 36, § 37 Tr. zákona - ich rovnomerný pomer) a v nadväznosti na to tiež podľa svojho právneho názoru v súlade so zákonom (§ 38 ods. 2 Tr. zákona) u obžalovaného určil druh trestu a jeho výmeru v zmysle, ako to uvádza v odôvodnení rozsudku, základných hľadísk a kritérií (§ 34 ods.1, ods. 4 Tr. zákona) rozhodných pre naplnenie účelu trestu, zohľadňujúc pritom aj pravidlo (ust. § 34 ods. 3 Tr. zákona), že trest má postihovať len páchatel'a tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Zohľadňujúc doposiaľ uvedené v súhrne, krajský súd konštatuje, že v danom prípade, aby mohol konštatovať záver, že trest tak, ako bol uložený okresným súdom, je trestom zákonným, ktorý zodpovedá plne zásadám pre ukladanie trestov a odráža závažnosť protiprávneho konania obžalovaného J. E., okolností, za ktorých sa skutku dopustil, ako aj samotnú osobu obžalovaného (jeho trestnoprávnu minulosť), mal za to, že bolo na mieste obžalovanému ukladať ako druh trestu - trest odňatia slobody nespojený s jeho výkonom, no v spojení s probačným dohľadom probačného úradníka počas plynutia skúšobnej doby podmieneného trestu tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku, čo bol aj dôvod pre zrušenie odvolaním napadnutého rozsudku vo výroku o treste postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d/, e/, ods. 2 Tr. poriadku.

V reakcii na odvolacie námietky obžalovaného, ktoré si s časti osvojil aj krajský súd potom len v stručnosti považuje za potrebné opätovne z obsahu vykonaného dokazovania sumarizujúc podstatné skutočnosti poukázať na nasledovné.

Z pohľadu ustálenej rozhodovacej činnosti súdov, ale aj v kontexte zaradenia skutkovej podstaty žalovaného trestného činu v osobitnej časti Trestného zákona a ustanovenej trestnej sadzby až na dva roky, v posudzovanom prípade z hľadiska typovej závažnosti trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona je možné považovať za menej závažnú trestnú činnosť.

Z obsahu trestného spisu, ako to bolo zvýraznené v odvolaní obžalovaného, skutočne plynie, že obžalovaný zjavne poskytuje každodennú starostlivosť svojmu vyše deväťdesiat ročnému starému otcovi, zabezpečuje mu pritom aj jedlo a lieky, pričom popri starostlivosti oňho, pri prácach okolo domu, vlastne pomáha aj svojmu strýkovi, ktorý podľa neho pravidelne nadmerne požíva alkohol.

Tiež platí, že od trestného činu, ktorý je predmetom tohto konania, t.j. marenie výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a) Tr. zákona, sa už od roku 2015 obžalovaný nedopustil žiadneho protispoločenského konania, čo aj napriek jeho predchádzajúcej trestnoprávnej minulosti podporuje záver o pozitívnej prognóze jeho novej nápravy do budúcnosti aj bez ukladania trestu odňatia slobody spojeného s jeho výkonom.

Zhrnúc doposiaľ uvedené aj vzhľadom na skutočnosť, že obžalovaný v podstate od ostatného odsúdenia viedol riadny život a príležitostnou prácou si snažil zabezpečovať príjem (cca v sume 300,- eur mesačne) na uspokojenie svojich základných životných potrieb bez deliktov, za súčasnej starostlivosti o osoby blízke, ma krajský súd za to, že trest odňatia slobody vo výmere 6 (šiestich) mesiacov za súčasného dohľadu nad správaním sa obžalovaného prostredníctvom dozoru probačného úradníka a to po dobu dvoch rokov mu ustanovenej skúšobnej doby a so zámerom zvýrazniť dosiahnutie účelu trestu (nápravu páchatel'a) mu uložená povinnosť zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie, sú všetko skutočnosti, ktoré zákonnosť a dôvodnosť takto uloženého trestu obžalovanému J. E. odôvodňujú.

Toto boli podstatné dôvody, pre ktoré krajský súd považoval odvolanie obžalovaného sčasti za dôvodné a preto zrušil postupom podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Tr. poriadku napadnutý rozsudok vo výroku o treste a sám obžalovanému trest uložil tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku. jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.